

โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กรมพัฒนาที่ดิน ได้มีการสร้างแหล่งน้ำในไร่นามาตั้งแต่อดีต ซึ่งก็ยังไม่เพียงพอกับความ ต้องการของเกษตรกร โดยเฉพาะในพื้นที่นอกเขตชลประทานซึ่งมีเนื้อที่มากถึง 104.12 ล้านไร่ จึงยังมีความ ต้องการแหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตรอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้น การขุดสระน้ำในพื้นที่ทำการเกษตรของ เกษตรกร โดยเน้นพื้นที่เป้าหมายนอกเขตชลประทาน จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการเพื่อให้มีการ ใช้ประโยชน์แหล่งน้ำในไร่นา พื้นดิน พื้นชีวิต เพิ่มผลผลิต เพิ่มรายได้ และเป็นไปตามความสมัครใจ และความ ต้องการของเกษตรกรอย่างต่อเนื่องต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำไว้ใช้ ในพื้นที่ทำการเกษตรนอกเขตชลประทาน
2. เพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้ให้แก่เกษตรกร

วิธีการดำเนินงาน

1. เจ้าหน้าที่ทำการคัดเลือกพื้นที่เกษตรกรที่แจ้งความต้องการขุดสระตามหลักเกณฑ์ ดังนี้
  - บริเวณที่จะทำการขุดสระเก็บน้ำประจำไร่นา จะต้องเป็นพื้นที่ลุ่มหรือในพื้นที่ เหมาะแก่การทำความเข้าใจความลาดชันของพื้นที่ไม่เกิน 2 เปอร์เซ็นต์
  - สระที่จะขุดต้องมีพื้นที่รับน้ำทำไม่น้อยกว่า 8 เท่า ของขนาดสระ โดยให้สังเกต จากร่องน้ำหรือข้อมูลปริมาณน้ำท่าในพื้นที่
  - บริเวณที่จะขุดสระจะต้องเป็นดินที่มีดินเหนียวปนอยู่ไม่น้อยกว่า 20 เปอร์เซ็นต์ ตลอดความลึก 3 เมตร จากผิวดิน เพื่อให้กักเก็บน้ำได้
  - ความลึกของสระจะต้องไม่เกิน 3 เมตร
  - สระเก็บน้ำ มีความจุอย่างน้อย 1,260 ลบ.ม. ตามปริมาณงานดินขุด โดยสระเก็บ น้ำ ไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามรูปแบบมาตรฐาน อาจเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือรูปแบบอื่นได้
2. การมีส่วนร่วมของเกษตรกร
  - เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการจะมีส่วนร่วมในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินการขุดสระน้ำ จำนวน 2,500 บาทต่อบ่อ เป็นค่าขนย้ายเครื่องจักร
  - พื้นที่ขุดสระน้ำ จะต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตร ที่เกษตรกรเป็นเจ้าของมีเอกสาร สิทธิ์ และมีหนังสือยินยอมให้เข้าดำเนินการขุดสระน้ำ ทั้งนี้ เกษตรกรเจ้าของที่ดิน จะเป็นผู้คัดเลือกพื้นที่ขุด สระน้ำ โดยเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินจะให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบความเหมาะสมรูปแบบของสระน้ำ ขนาดอย่างน้อย 1,260 ลบ.ม. สามารถปรับได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่

- ภายหลังจากการขุดสระเสร็จเรียบร้อยแล้ว เกษตรกรต้องมีความตั้งใจประกอบอาชีพทางการเกษตร

- สถานีพัฒนาที่ดิน จะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมบูรณาการการพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกร ได้แก่ ด้านการประมง การเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืช เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน ปี 2555

ที่	อำเภอ	จำนวน (บ่อ)
1	เมืองน่าน	70
2	ภูเพียง	40
3	ท่าวังผา	42
4	สองแคว	9
5	สันติสุข	11
6	ป่า	38
7	เขียงกลาง	25
8	ทุ่งช้าง	10
9	น่าน้อย	45
10	เวียงสา	100
11	บ้านหลวง	10
รวม	11 อำเภอ	400 บ่อ

